

Силабус курсу

Сучасні виклики трансформації зайнятості

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма «Економіка»

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Кількість кредитів: 4. Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

д.е.н., с.н.с. Цимбал Олександр Іванович

Контактна інформація

aicymbal@gmail.com,

Опис дисципліни

Дисципліна “Сучасні виклики трансформації зайнятості” спрямована на формування у здобувачів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо адекватного розуміння процесів, які відбуваються у сфері зайнятості населення та їх взаємовпливу із безпосередньо спорідненими економічними, соціальними та культурними. Важливо навчити здобувачів самостійно та критично сприймати спостережувані зміни у сфері зайнятості задля формування здатності виокремлювати суттєві трансформації, що матимуть значимий вплив, від випадкових або проміжних форм, які матимуть перехідний, випадковий або ситуаційний характер. Це дозволить слухачам розробляти та обґрунтовувати пропозиції до удосконалення національної політики у сфері зайнятості, її координації та узгодження їх політикою у сфері економіки та соціальних процесів в умовах загострення глобальних викликів.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Онтологічні та гносеологічні засади розуміння зайнятості населення	Розуміти онтологічні підвалини зайнятості як специфічної історичної форми включення до суверенної економічної діяльності та отримання легітимного доходу. Знати основні тенденції трансформації теоретичного та аналітичного представлення зайнятості. Вміти визначати сутність та базові компоненти процесів зайнятості населення та організації сфери її реалізації	Тести, питання
2 / 2	Генеza форм зайнятості населення та теоретичні моделі їх осмислення в економічній думці	Розуміти відмінність онтологічних властивостей та спостережуваних форм реалізації зайнятості, а також включення їх у загальний економічний та соціальний контекст. Знати основні теоретичні	Тести, питання

		моделі за допомогою яких економічна думка пропонує осмислювати та спрямовувати процеси зайнятості населення. Вміти виокремлювати політичні, економічні та соціальні імперативи трансформації зайнятості населення.	
2 / 2	Тенденції трансформаційних процесів у сфері зайнятості населення та політики зайнятості	Визначати зміст та характер сучасних тенденцій трансформації зайнятості населення. Розуміти зв'язок між глобальними і локальними процесами, розрізняти зовнішні та внутрішні механізми регуляції відповідних процесів. Знати сучасні версії трансформацій зайнятості населення та передбачень у середньостроковій та довгостроковій перспективі.	Кейси
2 / 2	Інституційне поле зайнятості населення: глобальні та вітчизняний виміри	Розуміти відмінність та зв'язок систем права та колективних практик у формуванні цілісної системи інституційного забезпечення процесів трансформації зайнятості. Знати основні положення і структурні одиниці міжнародного та вітчизняного законодавства і політики. Вміти оцінювати відповідність неформальних та формальних інституційних структур у сфері зайнятості населення прогресивним трансформаціям.	Кейси
2 / 2	Культурне, технологічне, соціо-організаційне та економічне підґрунтя зайнятості населення	Визначати відмінності та перетини впливу культурних, технологічних та соціо-організаційних чинників у реалізації економічних та соціальних взаємодій з приводу участі у зайнятості. Знати сучасні тенденції у сфері формування культури екосистематики зайнятості, цифровізації технологій в економіці, політиці та побуті. Вміти виокремлювати домінуючі механізми впливу культурних, технологічних та соціо-організаційних чинників на трансформації зайнятості населення	Кейси
2 / 2	Сучасні інструменти опису, оцінки та моделювання процесів трансформації зайнятості	Знати сучасний інструментарій статистичного, соціологічного та аналітичного опису, а також моделювання процесів трансформації зайнятості населення. Вміти встановити зв'язок між ґенезою понять та методів оцінки різних одиниць зайнятості з точки зору парадигми декларованої праці, спостережуваної та формальної економіки.	Тести, задачі
2 / 2	Глобальні виклики трансформації зайнятості населення	Розуміти зміст та характер трансформації інституту праці та його співвідношення із зайнятістю. Методологічні засади дослідження глобальних трендів розвитку та їх впливу на сферу зайнятості. Знати основні виклики асиметрії трансформації сфери зайнятості, типологію асиметрій. Вміти визначати та оцінювати глобальні та локальні передумови ключових асиметрій ринку праці.	Тести, ситуаційні задачі
2 / 2	Виклики трансформації занять та вмінь, а також	Визначати домінуючі вектори сучасної трансформації цінностей трудового життя, вплив	Тести, ситуаційні

	кризи трудової етики	загроз збереженню та деформації трудової етики на формування цінностей зайнятості. Знати канали та механізми взаємозв'язку між трансформаціями цінностей зайнятості та розвитку системи занять, вмінь та компетенцій, а також професійно-кваліфікаційними й освітніми диспропорціями на ринку праці. Вміти збирати дані та аналізувати інформацію щодо тенденцій у структурі зайнятості за заняттями, вміннями та кваліфікаціями.	задачі
2 / 2	Трансформація політик у сфері зайнятості населення	Розуміти сутність ризик орієнтації політики у сфері зайнятості населення, діалектичного та дуального характеру сучасних трансформацій зайнятості. Розрізняти зміст та характер інструментів управління та політики в сфері впливу на процеси трансформацій зайнятості. Вміти оцінювати ризикогенність інструментів державної соціально-економічної політики щодо зайнятості населення та проектувати дизайн ефективної політики зайнятості. Міжнародний досвід мінімізації ризиків у сфері зайнятості	Кейси, ситуаційні задачі
2 / 2	Прогнозування та моделювання трансформаційних трендів у сфері зайнятості населення	Знати основні методи економіко-математичного та статистичного прогнозування процесів у сфері зайнятості населення. Розуміти специфіку прогнозування та моделювання трансформаційних процесів у сфері зайнятості. Володіти методами відповідного прогнозування, моделювання та інтеграції даних.	Тести, ситуаційні задачі

Літературні джерела

1. Волинець В. Нестандартні форми залучення персоналу: аутсорсинг, аутстафінг, лізинг. Всеукраїнське професійне юридичне видання «Юридична газета onlin». 2020. No21(727) URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/trudove-pravo/nestandardni-formi-zaluchennya-personalu-autsorsing-autstafing-lizing.html>
2. Гузар У. Є., Луцик М. В. Нестандартні форми зайнятості в умовах розвитку постіндустріального суспільства. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2013. Вип. 1. С. 467-476. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2013_1_60
3. Ільч Л.М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України. Монографія. Київ: Алерта, 2017. 608 с.
4. Калина А.В. Державне регулювання зайнятості: Навч. посібн. / А.В. Калина. Київ: МАУП, 2006. 144 с.
5. Колот А.М., Герасименко О.О. Гідна праця: теоретико-прикладні засади, причини дефіциту та стратегічні вектори його подолання. «Ринок праці та зайнятість населення» науково-практичний журнал. 2017, № 4. С. 5–12. URL: <https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/4-2017.pdf>
6. Костриця В. І., Бурлай Т. В. Неформальна та атипова зайнятість як "нова нормальність" у світі та Україні. Економіка і прогнозування. 2019, № 1. С. 7-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2019_1_3
7. Красноручька Л. Нетипова форма зайнятості в системі трансформації ринку праці України. Підприємництво, господарство і право. 2018, №12. С. 139–142. URL: http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2018/12/12_2018.pdf
8. Лібанова Є. М. Ринок праці: Навч. посібник. – 2003. – Київ: Центр навчальної літератури. 224 с.
9. Людський розвиток в Україні. Інноваційні види зайнятості та перспективи їх розвитку (кол. моногр.) / за ред. Е.М. Лібанової; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ, 2016. 328 с. URL: https://idss.org.ua/monografii/2017_lud_rozvytok.pdf

10. Людський розвиток в Україні. Пріоритети національної політики мінімізації асиметрії українського ринку праці / кер. авт. кол. О.І. Цимбал; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ: Академперіодика, 2021. 210 с. URL: https://idss.org.ua/arhiv/Block_Libanova_Ludskij_rozvytok_web.pdf
11. Марченко І. С. Інфраструктурна підтримка розвитку ринку праці України: [монографія]. Київ: Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи, 2013. 150 с. URL: https://www.idss.org.ua/monografii/2014_Marchenko.pdf
12. Минюк О. Ю., Минюк Д. І. Дистанційна зайнятість в Україні: поняття та проблеми правового регулювання. Порівняльно-аналітичне право. 2018, № 1. С. 162–165. URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/Porivnyalno-analitichne-pravo-1-2018-1.pdf>
13. Перехід на ринок праці молоді України: результати міжнародного дослідження «School-to-work transition surveys» в Україні у 2013 та 2015 роках / Елла Лібанова, Олександр Цимбал, Олег Ярош та Лариса Лісогор; Міжнародне бюро праці. Женева: МОП, 2016. (Work4Youth publication series; No. 41, ISSN: 2309-6780; 2309-6799 (web pdf)) URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/publication/wcms_536293.pdf
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 № 1533-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
15. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
16. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>
17. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
18. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012 № 5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>
19. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12.2010 № 2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>
20. Радчук О. Посткарантинна зайнятість: як зміниться ринок праці в Україні у 2021 році. Слово і діло. 2021. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/02/26/kolonka/aleksandr-radchuk/suspilstvo/postkarantynna-zajnyatist-yak-zminytsya-rynok-praczi-ukrayini-2021-rocz>
21. Рикки Йе: 47 % рабочих мест в США будут автоматизированы в течение 20 лет. URL: <http://edurobots.ru/2015/11/rikki-je-47-rabochix-mest-v-ssha-budut-avtomatizirovany-v-techenie-20-let/>
22. Сибірцев В.В. Інституціональні основи регулювання ринків праці: монографія. Харків: Смуґаста типографія, 2017. 429 с.
23. Статистика ринку праці: міжнародні стандарти та національний досвід (2006): Навч. посіб./ За ред. Н.С. Власенко, Н.В. Григорович, Н.В. Рубльової. Київ: ТОВ "Август Трейд", 2016. 320 с.
24. Тенденції розвитку нових професій в умовах глобалізації: наукова доповідь / [Джинчарадзе, Н.Г., Савченко Н.В., Літвінчук Л.Й.]; за заг. ред. Р.В.Войтович. Київ: ІПК ДСЗУ, 2018. 25 с.
25. Український ринок праці: імперативи та можливості змін: колективна монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. І.Л. Петрової, к.е.н. В.В. Близнюк; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ: 2018. 356 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/306.pdf>
26. Atkinson, R.D. False alarmism: Technological disruption and the U.S. labor market, 1850–2015 / R.D. Atkinson, J. Wu // *Work Series / ITIF*. 2017. Washington, Columbia DC.
27. Autor, D.H.; Handel, M.J. Putting tasks to the test: Human capital, job tasks, and wages. *Journal of Labor Economics*. University of Chicago Press, 2013. Vol. 31. No. 2, pp.59–96.
28. Balliester, T.; Elsheimki, A. The future of work: A literature review // *Research Department Working Paper No. 29/ International Labour Office* 2018. URL: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/dgreports/inst/documents/publication/wcms_625866.pdf.
29. Ehrenberg R. G., Smith R. S. *Modern labor economics: Theory and public policy*. Routledge, 2016. 682 p. URL: https://fac.ksu.edu.sa/sites/default/files/Modern_labor_economics__theory_and_public_policy_0.pdf.
30. *Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth: Communication from the European Commission, Brussels, 3.3.2010. COM (2010) 2020 final*. 34 p.
31. Frey, C.B. *The future of employment: How susceptible are jobs to computerisation?* / C.B.Frey, M.A. Osborne. *Technological Forecasting and Social Change*, 2017. Vol.114. pp. 254–280.
32. *Jobs lost, jobs gained: Workforce transitions in a time of automation* / McKinsey Global Institute.– 2017.
33. *Modernization and employability at heart of new higher education reform strategy*. URL: <http://www.europe.eu>.

34. Sponte M. et al. Cognitive performance and labor market outcomes: Evidence from the US. *Economics, Management, and Financial Markets*. 2018. Т. 13. №. 2. С. 70-75.
35. The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-10-skills-you-need-to-thrive-in-the-fourth-industrial-revolution/>.
36. The Concept of a 'Digital Economy'. URL: <http://odec.org.uk/theconcept-of-a-digital-economy>.
37. Webb M. The impact of artificial intelligence on the labor market. Available at SSRN 3482150. 2019. URL: <http://i8.hexun.com/2019-12-25/199788177.pdf>.
38. World Employment and Social Outlook: Trends 2017/ International Labour Office Geneva: ILO, 2017.

Політика оцінювання

- У процесі вивчення дисципліни "Сучасні виклики трансформації зайнятості" використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: залікове тестування та опитування; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; методи дискусійного характеру (диспути, дискусії); індивідуальні консультації.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час залікового тестування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування – за умов дистанційної форми навчання.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчального процесу. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та деканатом.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Заліковий модуль 1 (поточний контроль)	Заліковий модуль 2 (захист проекту-презентації)	Разом
50	50	100

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно (зараховано)
B	85-89	Добре (зараховано)
C	75-84	Добре (зараховано)
D	65-74	Задовільно (зараховано)
E	60-64	Достатньо (зараховано)
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання (незараховано)
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом (незараховано)